

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w celu zwalczania uchylania się od płacenia podatków związanego z transakcjami wewnątrzwspólnotowymi oraz wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1798/2003 w celu zwalczania uchylania się od płacenia podatków związanego z transakcjami wewnątrzwspólnotowymi

COM(2008) 147 wersja ostateczna – 2008/0058 (CNS) – 2008/0059 (CNS)

(2009/C 100/28)

Dnia 3 kwietnia 2008 r. Rada, działając na podstawie art. 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę Rady 2006/112/WE w sprawie wspólnego podatku od wartości dodanej w celu zwalczania uchylania się od płacenia podatków związanego z transakcjami wewnątrzwspólnotowymi oraz

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1798/2003 w celu zwalczania uchylania się od płacenia podatków związanego z transakcjami wewnątrzwspólnotowymi

Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 2 października 2008 r. Sprawozdawcą był Valerio SALVATORE.

Na 448. sesji plenarnej w dniach 22 i 23 października 2008 r. (posiedzenie z 22 października) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 114 do 1 – 1 osoba wstrzymała się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny pozytywnie ocenia wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie zmiany wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w celu zwalczania uchylania się od płacenia podatków związanego z transakcjami wewnątrzwspólnotowymi i związany z nim wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1798/2003.

1.2 Przedstawione zmiany odpowiadają rosnącej potrzebie uproszczenia, skuteczności i wydajności oraz zapewniają, że nabiera wyrazistości związek między środkami usprawniającymi administrację a zdolnością państw członkowskich do przeciwdziałania oszustwom wewnątrzwspólnotowych i ich zwalczania.

2. Wstęp

2.1 Omawiany wniosek dotyczący dyrektywy wraz z załączonym rozporządzeniem zmieniającym jest wynikiem długiej dyskusji w instytucjach europejskich i stawia sobie za cel wyposażenie władz w skuteczne, obowiązujące narzędzia, które posłużą do zwalczania lub przynajmniej wyraźnego zahamowania oszukańczych procedurów często stosowanych w celu zniekształcenia faktycznego i poprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

2.2 W tym punkcie należy przypomnieć, że taki typ czynu zabronionego jak uchylanie się od płacenia podatków w transakcjach wewnątrzwspólnotowych, może przejawiać się w różnych formach i w różnych obszarach: od przestępstw polegających na podrabianiu wyrobów alkoholowych i tytoniowych, poprzez przemyt, do czynów dotyczących podatków bezpośrednich i do najczęściej występujących praktyk polegających na uchylaniu się od płacenia podatku od wartości dodanej.

2.3 Właśnie tym ostatnim poświęcono szczególną uwagę. Na dalszym planie istnieje zamiar, by poddać dogłębnemu przeglądowi

obecny system opodatkowania handlu wspólnotowego, który ze względu na zasadę jednakowego traktowania towarów krajowych i towarów pochodzących z innych państw Wspólnoty, opiera się na zasadzie opodatkowania w kraju przeznaczenia, tzn. w państwie członkowskim, w którym nabywca jest zidentyfikowany do celów VAT.

2.4 Ta ostatnia zasada, na której w praktyce opiera się przejściowo system handlu wspólnotowego, z jednej strony pozwoliła na zwolnienie z opodatkowania dostaw wspólnotowych, a zatem umożliwiła swobodny przepływ towarów, z drugiej strony stworzyła warunki sprzyjające działaniom wysoce szkodliwym dla interesów finansowych Wspólnoty. Wystarczy wspomnieć głównie o mechanizmie stosowanym w oszustwach „karuzelowych”, który w prosty i przykładowy sposób podsumowuje Komisja w komunikacie z 2006 r. do Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie konieczności opracowania skoordynowanej strategii w celu poprawy walki z oszustwami podatkowymi⁽¹⁾, gdzie zostaje on wyraźnie wymieniony i następująco zdefiniowany: „Istnieje szczególne oszustwo podatkowe nazywane »oszustwem karuzelowym«, wykorzystujące najczęściej połączenie operacji wewnątrz jednego państwa członkowskiego (z naliczeniem VAT) z operacjami wewnątrzwspólnotowymi (bez naliczenia VAT między kontrahentami)”.

2.5 EKES wielokrotnie omawiał ten temat, udzielając pozytywnych wskazówek, które były przedmiotem uważnej oceny przy opracowywaniu niniejszej opinii⁽²⁾.

⁽¹⁾ COM(2006) 254 wersja ostateczna.

⁽²⁾ Opinia EKES-u w sprawie propozycji dyrektywy Rady dotyczącej wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (nowa redakcja), Dz.U. C 74 z 23.3.2005, s. 21; opinia EKES-u w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie konieczności opracowania skoordynowanej strategii w celu poprawy walki z oszustwami podatkowymi, Dz.U. C 161 z 13.7.2007, s. 8.

3. Uwagi ogólne

3.1 Tak więc ponieważ odczuwano potrzebę zwalczania tego szeroko już występującego zjawiska, które wyrządza szkody szacowane między 2 i 2,5 % PKB wspólnotowego, Komisja we wniosku dotyczącym dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w celu zwalczania uchylania się od płacenia podatków związanego z transakcjami wewnątrzspółnotowymi i we wniosku dotyczącym rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1798/2003 w celu zwalczania uchylania się od płacenia podatków związanego z transakcjami wewnątrzspółnotowymi, podejmuje zamiar przedstawiony we wcześniejszym, wyczerpującym komunikacie do Rady w sprawie niektórych podstawowych kwestii mających wpływ na opracowanie strategii zwalczania nadużyć związanych z podatkiem VAT w UE ⁽¹⁾, dokładnie wyjaśniając konkretne środki, jakie należy podjąć.

3.2 Takie podejście pojawiło się już bowiem we wspomnianym komunikacie, gdzie powiedziano, że „Niezależnie od powziętego zobowiązania do przeanalizowania ewentualnych zmian systemu VAT, Komisja nie widzi przeszkód dla jednoczesnego kontynuowania debaty nad tzw. środkami konwencjonalnymi. Zapewnienie organom podatkowym nowocześniejszych i skuteczniejszych narzędzi zwalczania oszustw podatkowych to cel, do którego należy dążyć, niezależnie od decyzji podjętych w sprawie dalej idących środków”.

3.3 Faktycznie, ponieważ zamiar wprowadzenia szerszych zmian do systemu VAT, który obejmuje ideę radykalnej zmiany mechanizmu opodatkowania tym podatkiem, został przesunięty w perspektywę średnioterminową, EKES uważa za godną pochwały inicjatywę Rady, by wprowadzić środki co prawda mniej ambitne, ale w każdym razie skuteczne – do obowiązujących przepisów w zakresie opodatkowania VAT.

3.4 EKES popiera proponowane zmiany. Zauważa, że konkretne zmiany w dyrektywie w sprawie podatku od wartości dodanej spełniają wymóg uproszczenia i skuteczności, na które powoływano się również w trakcie prac przygotowawczych nad wyżej wspomnianym wnioskiem, a także zapewniają, że nabiera wyrazistości związek między środkami usprawniającymi administrację a zdolnością państw członkowskich do przeciwdziałania temu zjawisku transgraniczemu i jego zwalczania.

3.5 Dokładniej mówiąc, zgodnie z uzasadnieniem do wniosku dotyczącego dyrektywy, zamiar ograniczenia „czasu, jaki upływa pomiędzy dokonaniem transakcji a udostępnieniem informacji państwu członkowskiemu nabywcy” – tzn. skrócenia do jednego miesiąca okresu, za jaki należy składać deklaracje dotyczące transakcji wewnątrzspółnotowych w informacjach podsumowujących, wraz z propozycją, by umożliwić przekazywanie takich informacji między państwami członkowskimi w okresie jednego miesiąca, a nie trzech – stanowi przełożenie

na przepisy idei, by nie wymagać nieproporcjonalnych formalności administracyjnych, ale jednocześnie zapewnić większe zdolności kontroli i lepsze zarządzanie ryzykiem ze strony organów podatkowych państw członkowskich w zakresie walki z oszustwami w transakcjach wewnątrzspółnotowych.

3.6 Jasność przepisów, uproszczenie formalności, szersze zastosowanie zasady współpracy administracyjnej wydają się leżeć u podstaw innych zmian dyrektywy Rady 2006/112/WE.

3.7 Między innymi, oprócz częstszego składania informacji, zasadam tym odpowiada propozycja uwzględnienia w informacjach wymaganych w ramach walki z oszustwami również danych dotyczących wewnątrzspółnotowego nabycia towarów i usług od usługodawcy mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, w odniesieniu do których nabywca jest płatnikiem VAT. To samo dotyczy przepisu stanowiącego, że nabywcy lub usługobiorcy dokonujący transakcji przekraczających kwotę 200 000 EUR będą mieli obowiązek składania deklaracji VAT za każdy miesiąc, a także zmiany mającej na celu zharmonizowanie zasad wymagalności podatku w odniesieniu do usług, zapewniającej zadeklarowanie transakcji w tym samym okresie zarówno przez sprzedawcę, jak i nabywcę.

3.8 Zdaniem Komitetu, przede wszystkim te ostatnie przepisy stanowią esencję uzasadnienia zmian do dyrektywy, gdyż są przykładem równowagi pomiędzy potrzebą nałożenia dodatkowych obowiązków, chęcią ograniczenia kosztów administracyjnych (choć dotyczy to niewielkiej części przedsiębiorstw) oraz udostępnienia szerszego zakresu informacji organom finansowym.

3.9 Innymi słowy, z częstszym składaniem informacji o transakcjach handlowych szłaby w parze zdolność organów podatkowych do gromadzenia większej ilości informacji, co skutkowałooby poprawą skuteczności mechanizmów współpracy.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Wyraża się poparcie dla zmiany art. 250 ust. 2, która umożliwi przedsiębiorstwom składanie deklaracji drogą elektroniczną, ponieważ taki przepis nie tylko zmniejsza ryzyko błędu przy składaniu deklaracji, ale również obniża koszty dla przedsiębiorstw i administracji.

4.2 Popiera się rozwiązanie prawne przyznające derogację przedsiębiorstwom, które tylko okazjonalnie lub wyjątkowo mogłyby być objęte zakresem obowiązywania zmienionych przepisów.

4.3 Należy podkreślić z uznaniem innowację wprowadzoną w art. 251 lit. f), gdzie przewidziano składanie deklaracji VAT nie tylko w sprawie transakcji dotyczących towarów, ale także w sprawie nabycia usług, co pozwoli na skuteczniejszą ocenę informacji i uniknięcie uchylania się od podatków również w zakresie świadczenia usług.

⁽¹⁾ COM(2007) 758 wersja ostateczna.

4.4 Choć nie można uznać ograniczenia okresu rozliczenia podatku do jednego miesiąca za ostateczny środek zniechęcający, z pewnością oznacza on dużą poprawę mającą na celu dostosowanie i zharmonizowanie przepisów dotyczących wymagalności podatku od usług, co pozwoli na właściwą kontrolę krzyżową informacji składanych przez sprzedawcę i nabywcę.

4.5 Wynikiem przyjętego podejścia odnośnie do składania deklaracji VAT jest zmiana dotycząca okresu składania informacji podsumowujących.

4.6 Równie ważny jest kolejny przepis pozwalający również w tym wypadku na składanie informacji drogą elektroniczną.

4.7 Ocenia się jako użyteczny wniosek o tabelę korelacji między krajowymi przepisami wykonawczymi dyrektyw a samą dyrektywą. Inicjatywa ta niewątpliwie ma na celu bardziej dogłębną kontrolę szerokiego zakresu informacji obecnie składanych przez przedsiębiorstwa organom podatkowym, również ze względu na przyszłe zmiany.

4.8 Na koniec należy powiedzieć, że zmiana wspomnianej dyrektywy pociąga za sobą konieczność dostosowania odnośnego rozporządzenia.

Brukseli, 22 października 2008 r.

Mario SEPI
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
